

Το Διπλό ΟΧΙ της Τουρκίας στο ΝΑΤΟ και ο Σουηδός Βασιλιάς Κάρολος, Ημι-αιχμάλωτος στο Διδυμότειχο.

Του Ιωάννη Αθ. Μπαλτζώη*

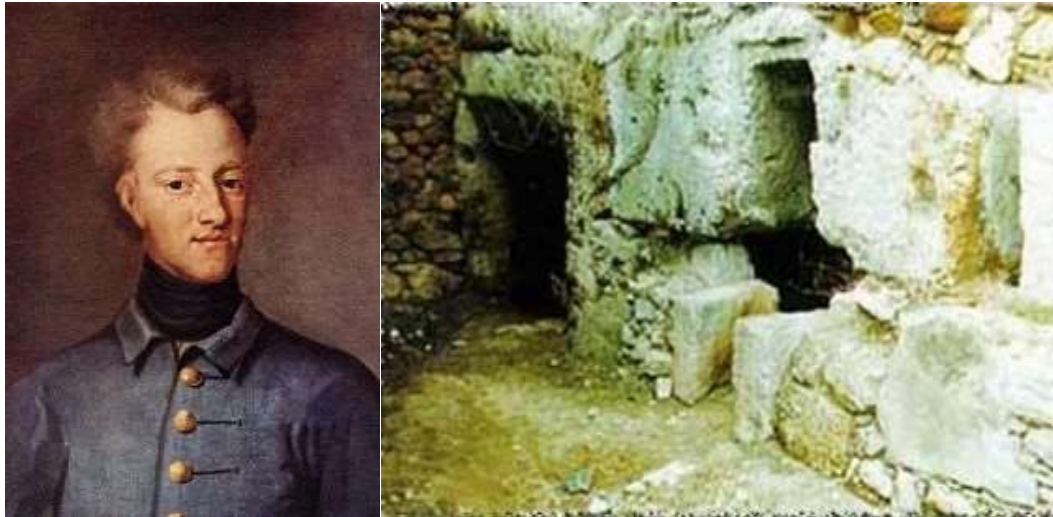
Το διπλό «Όχι» στην ένταξη των δύο σκανδιναβικών χωρών, της Σουηδίας και Φινλανδίας, από την εριστική Τουρκία, η οποία για λόγους συμφερόντων της προκαλεί ακόμη και τους απομείναντες υποστηρικτές της και θέτει σε κίνδυνο όλη την ΝΑΤΟική, αμερικανική και ευρωπαϊκή προσπάθεια, για την τιθάσευση της ρωσικής ομοσπονδίας. Το «αγαπημένο παιδί» του Γ.Γ. του ΝΑΤΟ, έχει κάνει άνω κάτω την Συμμαχία και τις ΗΠΑ, για άλλη μια φορά, αλλά ο κ. Γ.Γ. την δικαιολογεί για μια ακόμη φορά, προκαλώντας τον εκνευρισμό των υπολοίπων κρατών του ΝΑΤΟ. Το γιατί το κάνει, εκτός από αυτά που ισχυρίζεται η Τουρκία, ή υπονοούνται υπάρχει και μια άλλη θεωρία. Ο Ρώσος πολιτικός αναλυτής Κονσταντίν Σοκόλοφ αλλά και ο γενικός γραμματέας του Τουρκικού Κόμματος Μητέρας Πατρίδας, Dogu Perincek, αποκάλυψαν πως πίσω από την κρίση ΝΑΤΟ-Τουρκίας βρίσκεται μάλλον το αμερικανικό σχέδιο δημιουργίας Κουρδικού κράτους.

Το Κάστρο του Διδυμοτείχου

Ο Βασιλιάς Κάρολος και η αιχμαλωσία του.

Έτσι, η Τουρκία κρατάει «αιχμάλωτη» τη Σουηδία σε σχέση με την ένταξή της στη Βορειοατλαντική Συμμαχία (μαζί και την Φιλανδία), προκειμένου να αποσπάσει στρατιωτικά και πολιτικά οφέλη μέχρι να πει το πολυπόθητο «ναι». **Όμως δεν είναι η πρώτη φορά που το κάνει, όπως το 1713 με τον βασιλιά της Κάρολο!** Κάποιες φορές μια συγκλονιστική επαναληψιμότητα της ιστορίας, μας επαναφέρει στις σημερινές γεωπολιτικές εξελίξεις. Ο βασιλιάς Κάρολος XII, ανέβηκε στον θρόνο της Σουηδίας στα δεκαπέντε του χρόνια 1697 και οδήγησε στα δεκαοκτώ του την Σουηδία στον Μεγάλο Βόρειο Πόλεμο εναντίον όλων των γειτόνων της, που διαμφισβήτησαν την κυριαρχία της στην Βαλτική. Ο Κάρολος ήταν μόλις 18 ετών και ο αντίπαλός του, ο Μεγάλος Πέτρος της Ρωσίας, 28. Τελικά ο Κάρολος ηττήθηκε στην μάχη της Πολτάβα (στη σημερινή Ουκρανία) το 1709 και κατέφυγε στην Μολδαβία, όπου το 1713, οι Οθωμανοί με μια αιφνιδιαστική ενέργεια στο στρατόπεδό του στον Δνεύστερο, τον συνέλαβαν και τον οδήγησαν στο Διδυμότειχο, όπου παρέμεινε επί δεκαπέντε μήνες ημι-αιχμάλωτος στο κάστρο του Διδυμοτείχου. Ο Κάρολος έφυγε τελικά από το Διδυμότειχο το Σεπτέμβριο του 1714 και μετά από περιπέτειες επέστρεψε στην Σουηδία. Φυσικά ούτε τότε, ούτε και τώρα οι Τούρκοι δέχτηκαν να συμμαχήσουν με τη Σουηδία εναντίον των Ρώσων. Το Διδυμότειχο έγινε έτσι για λίγο «Σουηδία», και βασιλική πρωτεύουσα, ακόμα κι αν το παλάτι τού βασιλιά δεν ήταν παρά μια σκαμμένη σπηλιά ψηλά στο κάστρο, που ακόμα και σήμερα οι ντόπιοι τη δείχνουν και την αποκαλούν «η φυλακή του Καρόλου».

Ο Βασιλιάς Κάρολος XII και η φυλακή του στο Διδυμότειχο.

Το ερώτημα λοιπόν που τίθεται, είναι γιατί θέλουν τώρα οι δύο χώρες να ενταχθούν στο ΝΑΤΟ; Σύμφωνα με ανάλυση του Jon Henley της εφημερίδας "The Guardian", « η ουδετερότητα δύο χωρών είχε τις ρίζες της σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές, ιστορίες και εθνικές ταυτότητες. Η επίθεση της Ρωσίας στην Ουκρανία με σκοπό να αποτρέψει την επέκταση του ΝΑΤΟ – κατέληξε να επιτύχει το αντίθετο, καθώς οι σκανδιναβοί γείτονες εγκατέλειψαν την επί δεκαετίες στρατιωτική ουδετερότητα σε μια σεισμική μετατόπιση της τάξης ασφαλείας της Ευρώπης». Ας το δούμε ακαλυπτικότερα:

Φινλανδία

Η ουδετερότητα της Φινλανδίας, ήταν προφανώς λειτουργική, καθόσον μοιραζόταν σύνορα 1.340 χιλιομέτρων, με τη Ρωσία, κέρδισε την ανεξαρτησία της από τη Μόσχα μόλις το 1917 και απέκρουσε δύο φορές τις επιθέσεις του Κόκκινου Στρατού κατά τη διάρκεια του 2ου ΠΠ. Σύμφωνα με αναλυτές, όπως η Minna Ålander, ειδική για τη βόρεια Ευρώπη "Η φινλανδική πολιτική ασφαλείας ήταν πάντα απόλυτα ρεαλιστική, Η προσέγγιση βασίστηκε σε καλές σχέσεις με τη Ρωσία και διατήρηση υψηλής ικανότητας ασφαλείας. Λοιπόν, από τον Φεβρουάριο, η πρώτη δεν ισχύει πλέον."

Για την Φινλανδία, σήμερα μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, η συζήτηση για την ένταξη αφορούσε την ασφάλεια. Η Ρωσία είχε γίνει αναξιόπιστος και βάνουσος γείτονας και μόνο η συλλογική άμυνα του ΝΑΤΟ θα ήταν αρκετή εκτιμών

οι Φινλανδοί. Ακόμη Φινλανδοί πολιτικοί μιλούν για μια "στιγμή εθνικής αφύπνισης". Ακόμα και τον Ιανουάριο του 2022, όταν τα ρωσικά στρατεύματα συγκεντρώνονταν στα σύνορα της Ουκρανίας, η πρωθυπουργός της Φινλανδίας, Σάνα Μάριν, δήλωσε ότι είναι «πολύ απίθανο» η Φινλανδία να ενταχθεί στο NATO κατά τη διάρκεια της θητείας της. Ωστόσο, μέσα στον Μάιο, το κοινοβούλιο της Φινλανδίας ψήφισε την ένταξη στο NATO και μόνο οκτώ από τους 200 βουλευτές ψήφισαν αρνητικά. Αυτό ήταν ένα μεγάλο βήμα για την Φινλανδία που δεν ξέχασε τον πόλεμο με την Ρωσία το 1939 -40μ, που αποτελεί βασικό μέρος της σύγχρονης ιστορίας της και παραμένουν πηγή διαρκούς εθνικής υπερηφάνειας. Αλλά τελικά η Φινλανδία αναγκάστηκε να εκχωρήσει το 10% του εδάφους της και το 1948 υπέγραψε συνθήκη φιλίας και συνεργασίας με τη Σοβιετική Ένωση, πράξη που στην διπλωματία ονομάστηκε έκτοτε «Φινλανδοποίηση», δηλαδή παραχώρηση κυριαρχίας, για να αποφευχθεί ο πόλεμος. Αλλά αυτό που συνέβη με την αίτηση για ένταξη στο NATO όντως ιστορική αλλαγή. Μια δραματική αλλαγή στην κοινή γνώμη έδειξε το δρόμο. Πέρυσι, μια δημοσκόπηση έθεσε τη στήριξη για ένταξη στο NATO στη Φινλανδία στο 34%. Τον Απρίλιο του 2022 έφθασε στο 76%. Και αυτό ήταν που άλλαξε όλα τα μέχρι τότε δεδομένα για την Φινλανδία.

Σουηδία

Η αλλαγή στη Σουηδία είναι μνημειώδης, δήλωσε ο Gunilla Herolf, ανώτερος συνεργάτης ερευνητής στο Σουηδικό Ινστιτούτο Διεθνών Υποθέσεων. "Έχουμε διατηρήσει ένα δόγμα εδώ και πάνω από 200 χρόνια", ανέφερε. "Είναι μεγάλη υπόθεση. Σημαίνει κάτι για τους ανθρώπους. Γίνεται θέμα ταυτότητας". Σύμφωνα με δυτικούς αναλυτές αν ρωτήσετε τους Σουηδούς ποια είναι τα τρία πράγματα που καθορίζουν τη χώρα τους, πολλοί θα απαντήσουν: **"κυνηγώντας ελάφια, τρώγοντας ζυμωμένα ρέγκα και μη ευθυγράμμιση"** δηλαδή ουδετερότητα. Με τη Φινλανδία να χρησιμεύει ως δικλείδα ασφαλείας κατά της Ρωσίας, **η Σουηδία, η οποία δεν έχει πολεμήσει και δεν έχει ενταχθεί σε συμμαχίες από το 1812**, θα μπορούσε να διαμορφώσει την ουδετερότητά της σύμφωνα με πιο ιδεαλιστικές και ιδεολογικές γραμμές. Η Σουηδία ακολούθησε έτσι έναν αξιοζήλευτο χώρο για την ίδια την χώρα και τους σουηδούς πολίτες: **Ειρήνη, πυρηνικός αφοπλισμός, διεθνής μεσολάβηση, υποστήριξη νεοσύστατων δημοκρατιών σε όλο τον κόσμο.**

Αυτό έγινε μέρος της εθνικής αυτοεικόνας και ιδιαίτερα της διεθνούς ταυτότητας των ισχυρών Σοσιαλδημοκρατών της Σουηδίας, οι οποίοι έχουν κερδίσει κάθε εκλογή τα τελευταία 100 χρόνια!!!! Πολλοί, εξακολουθούν να πιστεύουν ότι η πυρηνική αποτροπή του ΝΑΤΟ αυξάνει τις εντάσεις, έτσι θα καταστήσει τη Σουηδία λιγότερο ασφαλή και θα της κοστίσει τον επιφανή ουδέτερο και ειρηνικό ρόλο της στον παγκόσμιο αφοπλισμό. Σύμφωνα με σουηδούς αναλυτές, οι Φινλανδοί δεν είναι πιο πραγματιστές από τους δήθεν ιδεαλιστές Σουηδούς. Δεν είναι σίγουρο ότι η Σουηδία θα είχε ενεργήσει διαφορετικά από τη Φινλανδία, εάν βρισκόταν στη γεωγραφική θέση της Φινλανδίας. Η Σουηδία μείωσε τον στρατό της τη δεκαετία του 1990 και τερμάτισε τη στρατολόγηση, πριν την επαναφέρει και ενισχύσει ξανά τις αμυντικές δαπάνες από το 2014, όταν η Ρωσία προσάρτησε την Κριμαία. Έτσι τώρα, αν και το 55% υποστηρίζει σήμερα την ένταξη στο ΝΑΤΟ, πολλοί στη Σουηδία αισθάνονται, τουλάχιστον, ότι η απόφαση αυτή ήταν μάλλον βιαστικοί και αισθάνονται προβληματισμό. Άλλοι εξέφρασαν επίσης τη λύπη τους για το γεγονός ότι, αν και για κατανοητούς λόγους, η Φινλανδία, που αποτελούσε σουηδικό έδαφος για 600 χρόνια, ήταν αυτή που ηγήθηκε του χορού. Η γρήγορη απόφαση της Φινλανδίας κατέλαβε τη σουηδική πολιτική που ακολούθησε, με το επιχείρημα ότι η Σουηδία δεν θα μπορούσε να είναι η μόνη σκανδιναβική χώρα εκτός ΝΑΤΟ.

Εκτιμήσεις.

Οι αντιρρήσεις της Τουρκίας, σαφώς κατατάσσονται στην επιθετική, εκβιαστική πολιτική της Άγκυρας και στα ανταλλάγματα που επιδιώκει. Θέλει να εγκρίνουν οι ΗΠΑ τα 40 Α/Φ F-16 που ζητά, να γίνει αναβάθμιση των παλαιότερων 80 και να αρθούν οι κυρώσεις από τις ΗΠΑ, λόγω του νόμου CAATSA και να μπει ξανά στο πρόγραμμα των F-35. Τι πρόκειται να γίνει. Κατά την εκτίμησή μου, θα ικανοποιηθεί μεγάλο μέρος των τουρκικών απαιτήσεων τόσο από ΗΠΑ, όσο και από Ε.Ε. και ιδιαίτερα από Σουηδία και Φινλανδία για θέματα «τρομοκρατίας», όπως το θέτει η Τουρκία. Όσον αφορά τις δύο σκανδιναβικές χώρες δεν αναμένονται σημαντικές συνέπειες. Η Ρωσία έχει σταματήσει τις εξαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου στη Φινλανδία, αλλά και τα δύο αντιπροσωπεύουν λιγότερο από το 10% των συνολικών προμηθειών, αφού το μεγαλύτερο μέρος παρέχεται από τα πυρηνικά της εργοστάσια. Η Ρωσία φαίνεται να αναγνώρισε ότι η Φινλανδία και η Σουηδία ήταν μια χαμένη αιτία για τη Μόσχα τη στιγμή που εντάχθηκαν στην ΕΕ. Δεν πρόκειται

να αντιδράσει βίαια, όπως στην περίπτωση της Ουκρανίας. Εκτός της μιας και μοναδικής περίπτωσης που θα αντιδράσει βίαια. Αν οι δύο χώρες και ιδιαίτερα η Φινλανδία, εγκαταστήσουν ΝΑΤΟικές βάσεις στην χώρα και δεχθούν να εγκατασταθεί η αντιπυραυλική ασπίδα του ΝΑΤΟ. **Τότε ο πόλεμος θα είναι δεδομένος.**

*Ο Ιωάννης Αθ. Μπαλτζώης, είναι αντιστράτηγος ε.α. , M.Sc. του ΕΚΠΑ και πρόεδρος του ΕΛΙΣΜΕ (Ελληνικό Ινστιτούτο Στρατηγικών Μελετών).